

Skiën, langlaufen en wandelen in een adembenemend wit berggebied. Voor veel wintersportliefhebbers zijn de Alpenlanden een ideale bestemming. Het massatoerisme vormt echter een behoorlijke belasting voor dit kwetsbare gebied, maar de groene sneeuwavonturier kan deze winter met een gerust hart de skipistes betreden. Verschillende reisorganisaties bieden in samenwerking met het Nederlands Alpenplatform wintersportarrangementen aan met oog voor de natuur.

TEKST: ILSE SPIJKERMAN

Jaarlijks bezoeken ruim honderd miljoen toeristen, onder wie twee miljoen Nederlanders, de Alpen om te genieten van de zuivere berglucht en de prachtige natuur. Frankrijk, Zwitserland, Italië en Oostenrijk vormen een prima vakantiebestemming voor wintersporters, wandelaars en bergbeklimmers. Het toerisme heeft echter een keerzijde: de gevolgen voor natuur en milieu zijn niet gering. Het Nederlands Alpenplatform maakt zich ernstig zorgen over de bedreiging van toeristische activiteiten voor het kwetsbare Alpengebied en zet zich in voor duurzaam Alpentoeerisme. "Het Alpengebied kent grote hoogteverschillen. De bergen en hellingen zijn erg gevoelig voor verschuivingen, zoals bijvoorbeeld lawines. Deze kunnen mede ontstaan door menselijk ingrijpen", vertelt Marnix Viëtor, secretaris van het Nederlands Alpenplatform (NAP). "De aanleg van skipistes en skiliften is bijvoorbeeld zo'n ingreep. Enorme machines rijden de hellingen op om deze voorzieningen aan te leggen. Dit kost niet alleen veel energie, het zorgt ook voor bodem- en luchtvervuiling. Bovendien beschadigt het de vegetatie waardoor erosie wordt bevorderd. De grond glijdt hierdoor makkelijker naar beneden. Door de aanleg van skipistes verdwijnen gevoelige planten- en diersoorten. Het pisteskiën zelf veroorzaakt verdichting van de sneeuw, waardoor de oppervlakte langer bedekt blijft. Het groeiseizoen van planten wordt hierdoor verkort. Off-pisteskiën vernielt jonge bosaanplant en verjaagt het wild uit rustgebieden."

Milieukeurmerk

Niet alleen de aanleg en het gebruik van skivoorzieningen zorgen voor verstoringen in het ecosysteem, ook de bouw en het gebruik van verblijfsaccommodaties zoals hotels en appartementen dragen bij aan natuur- en milieuschade. Viëtor: "Toeristen gebruiken veel energie en water en zorgen voor een hoop afval. Gelukkig zijn er in Oostenrijk en Zwitserland verschillende hotels die een milieukeurmerk dragen, dat wil zeggen dat ze zorg besteden aan het behoud van de lokale cultuur en natuur en de bescherming van het milieu. Deze accommodaties gaan zuinig om met water en energie, gebruiken milieuvriendelijke reinigingsmiddelen en scheiden het afval. Op het menu van deze hotels staan vaak biologische streekgerechten. Wanneer je voor een dergelijke accommodatie kiest, draag je bij aan de bescherming van natuur en milieu."

Autovrije dorpen

Een andere tip van Viëtor is het reizen per bus of trein, vervoermiddelen die milieuvriendelijker zijn dan de auto. Viëtor: "Ongeveer zeventig procent van de Nederlandse toeristen komt met de auto naar de Alpen. Dat zorgt voor luchtvervuiling, want uitlaatgassen blijven hangen in de dalen. Wanneer je naar de Alpen wilt, is het dus verstandig om de auto thuis te laten staan. Er zijn autovrije ski-gebieden en -dorpen die prima te bereiken zijn met het openbaar vervoer. Autovrije en autoluwe gemeenten hebben zich in Zwitserland verenigd in de Gemeinschaft Autofreier Schweizerische

Tourismusorte (G.A.S.T.). Voorbeelden van zulke gemeenten zijn Braunwald en Bettmeralp, maar ook gerenommeerde skibestemmingen als Zermatt en Saas Fee. In Oostenrijk zijn bijvoorbeeld Weissensee, Werfenweng en Bad Hofgastein autoluwe gemeenten" Als laatste punt wijst Viëtor op de vakantiespreiding. "De pieken in het hoogseizoen spelen een belangrijke rol bij de natuur- en milieubelasting. Boek bij voorkeur een wintersportvakantie buiten het hoogseizoen. De milieubelasting is zo meer gespreid en heeft minder invloed op het gebied."

Alpenvakanties

Het NAP ontwikkelde in het kader van het project 'Duurzaam toerisme Alpen 2005' een aantal milieuvriendelijke Alpenvakanties en -reizen, samen met reisorganisatoren als Hotelplan, SNP en TUI. In het winterseizoen 2004/2005 is het mogelijk om Alpenvakanties te boeken naar bestemmingen die zich inzetten voor natuur en milieubehoud. Holland International, een merknaam

12 De Kleine Aarde nummer 132

Stichting Nederlands Alpenplatform (NAP)

Het NAP is een samenwerkingsverband van de ANWB, de Nederlandse Ski-Vereniging, de Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging, en de Nederlandse Milieugroep Alpen. Het NAP is opgericht in 1991. Het NAP vindt dat alle partijen die bij bergsport en toerisme betrokken zijn, gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor natuur en milieu in de bergen. Het NAP bevordert, samen met het toeristisch bedrijfsleven, vervoerders en natuur- en milieuorganisaties een bewust en duurzaam gebruik van berggebieden.

maximaal vijftien deelnemers. Op deze manier blijft de impact die je als toerist hebt op de natuur beperkt. We vermijden, waar mogelijk, het massatoerisme en dat betekent voor onze wintersportreizen dat we ons niet begeven op drukke skipistes, geen gebruik maken van skiliften en niet overnachten in de drukke skidorpen. De activiteiten die wij aanbieden zijn sneeuw wandelen, langlaufen en crosscountryskiën. Deelnemers van onze reizen overnachten in kleinschalige accommodaties, gerund door lokale bewoners. Op deze manier draag je als toerist direct bij aan de lokale economie van kleine gemeenschappen."

Snowrail

Wie met de trein naar de Alpen reist, kan kiezen voor de Ski-trein of de Alpen Expres. Deze wintersporttrein vertrekt op vrijdagavond, zodat u op zaterdag al op de pistes in Oostenrijk of Zwitserland staat. NS Travel heeft tevens een ruim aanbod van samengestelde treinarrangementen voor een complete sneeuwvakantie inclusief verblijf. De Alpen Expres vertrekt iedere vrijdagavond tot en met 18 maart 2005.

Informatie

Het Nederlands Alpenplatform: www.alpenplatform.nl
Autovrije gemeenten in Zwitserland: www.gast.org
Autovrije gemeenten in Oostenrijk: www.igmobil.at
Accommodaties met een milieukeurmerk: www.yourvisit.info
Milieuvriendelijke Alpenvakanties en -reizen: www.tui.nl,
www.hollandinternational.nl, www.robinsonclub.nl, www.snp.nl
Treinreizen naar de Alpen: www.nstravel.nl
Nederlandse Milieugroep Alpen: www.nmga.bergsport.com

van TUI, biedt bijvoorbeeld een aantal reizen aan naar autovrije dorpen, zowel in Zwitserland als Oostenrijk. Bij deze reisorganisatie hebt u de keuze uit verschillende hotels en appartementen in autovrije dorpen zoals Wengen (Berner Oberland, Zwitserland), Zermatt en Saas Fee (Wallis, Zwitserland). Holland International biedt zelfs de mogelijkheid om appartementen te boeken in Torgon, een dorp in de Zwitserse provincie Wallis, dat geheel voorzien is van groene stroom, inclusief skiliften en skipistes. Torgon is aangesloten op het grensoverschrijdende skigebied van Les Portes du Soleil. Met 650 kilometer aan pistes is dit gebied een van de grootste aaneengesloten skigebieden ter wereld. Robinsonclub, net als Holland International een merk van TUI, biedt overnachtingen aan in accommodaties met een intern milieubeleid. Club Schlanitzen Alm in Nassfeld en Club Landskron in Villach (Oostenrijk) hebben zelfs een *Austrian environmental award* op hun naam staan. Bij Robinsonclub vindt u eveneens bestemmingen in autovrije

dorpen als Wengen, Zermatt en Saas Fee (Zwitserland) en Bad Hofgastein, St. Anton en Seefeld (Oostenrijk). Robinsonclub ondersteunt het COOL Driving initiatief. Dit betekent dat wanneer u besluit een autoreis te boeken bij Robinsonclub, de schadelijke CO₂-uitstoot van deze reis wordt gecompenseerd door de aanplant van bomen.

Duurzame reisformule

Wie kiest voor een 'groene' wintersportvakantie naar de Alpen kan eveneens terecht bij SNP. SNP is een reisorganisatie met een duurzame reisformule: reizen met gevoel voor natuur en cultuur en met respect voor de lokale bevolking. "Duurzaamheid is inherent aan al onze reizen", vertelt Marleen Raats, SNP-medewerker. "Binnen Europa reizen we per trein of bus en onze groepen bestaan uit

met oog voor de natuur